

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 117/06-47

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. septembra 2006 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Štefana Ogurčáka prerokoval prijatú sťažnosť J. P., Š., zastúpenej advokátom JUDr. M. Ď., N., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 5/96 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 5/96 p o r u š i l základné právo J. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. J. P. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk (slovom stotisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Dunajská Streda p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. J. P. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 9 753 Sk (slovom deväťtisíc sedemsto päťdesiat tri slovenských korún), ktoré je Okresný súd Dunajská Streda p o v i n n ý vyplatiť na účet advokáta JUDr. M. Ď., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 5. apríla 2006 č. k. I. ÚS 117/06-27 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. P., Š. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 5/96.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 1 T 5/96 sa začalo 10. januára 1996 z dôvodu prikázania veci rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Tz 186/95 zo 6. decembra 1995, ktorým na základe sťažnosti pre porušenie zákona podanej generálnym prokurátorom Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) zároveň zrušil rozsudky Okresného súdu Galanta sp. zn. 3 T 108/93 z 9. marca 1994 a Krajského súdu v Bratislave ako odvolacieho súdu sp. zn. 2 To 289/94 z 11. októbra 1994 vydané v predchádzajúcom konaní v tejto trestnej veci. Podľa sťažovateľky okresný súd koná v jej veci so zbytočnými prietahmi, keďže dosiaľ nie je vec právoplatne skončená.

Sťažovateľka ďalej vo svojej sťažnosti uviedla, že: *«(...) žiadam, aby Ústavný súd SR vydal tento Nález:*

1. Okresný súd Dunajská Streda v trestnom konaní vedenom pod spis. zn. 1 T 5/96 porušil právo J. P., aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Dunajská Streda v trestnom konaní vedenom pod spis. zn. 1 T 5/96 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. J. P. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 1.200.000,- Sk, ktoré je Okresný súd Dunajská Streda povinný jej vyplatiť do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Dunajská Streda je povinný zaplatiť J. P. trovy právneho zastúpenia v sume 36.176,- Sk na účet advokáta: JUDr. M. Ď., (...) do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.

Dňa 15. 07. 1993 Okresný úrad vyšetrovania Policajného zboru SR G. vydal Uznesenie o vznesení obvinenia ČVS: VP-575/1993, ktorým bola J. P. (...) obvinená z trestného činu brania rukojemníka podľa § 234a ods. 1 Tr. zák. spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. V tento deň bola sťažovateľka vzatá do väzby.

Dňa 09. 03. 1994 Okresný súd v Galante vydal Uznesenie č. k. 3 T 108/93, ktorým obžalovanú J. P. prepustil na slobodu.

Dňa 24. 04. 1995 bolo vydané Uznesenie Okresného súdu v Galante č. k. 3 T 108/93, v ktorom sa odsúdenej J. P. (...) podľa § 38 ods. 1 Tr. z., § 22 ods. 1 Tr. z. a § 334 ods. 1 Tr. por. do trestu odňatia slobody uloženého rozsudkom tohto súdu č. k. 3 T 108/93 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 To 289/94 zatiaľ väzba od 15. 07. 1993 do 09. 03. 1994.

Najvyšší súd rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako aj rozsudok Okresného súdu v Galante rozsudkom zo dňa 06. 12. 1995 zrušil a vyslovil, že postupom súdov bol porušený zákon. Vec na ďalšie prejednanie prikázal Okresnému súdu v Dunajskej Strede. Spisový materiál na súd bol doručený 10. 01. 1996 a pod číslom 1 T 5/96...

Dňa 05. 02. 1997 bol vydaný Rozsudok Okresného súdu v Dunajskej Strede, ktorým súd na hlavnom pojednávaní dňa 05. 02. 1997 rozhodol tak, že sťažovateľku J. P. oslobodil.

Vo výrokovej časti tohto rozhodnutia však nie je uvedený výrok súdu týkajúci sa obžalovanej J. P. ...

Súd opomenul vo výrokovej časti uviesť, že obžalovanú J. P. spod obžaloby oslobodzuje. Preto bolo dňa 04. 07. 1997 vydané Uznesenie Okresného súdu v Dunajskej Strede č. k. 1 T 5/96, ktorým súd v trestnej veci obžalovanej J. P., pre trestný čin brania rukojemníka podľa § 234a ods. 1, 2 písm. a) Tr. zák. a iné rozhodol o oprave písomného vyhotovenia rozsudku...

Po siedmich rokoch, t. j. dňa 01. 12. 2004 bol sťažovateľke doručený ďalší Rozsudok OS v D. č. k. 1 T 5/96, pričom tento rozsudok je taktiež datovaný z 05. 02. 1997, v ktorom vo výrokovej časti na str. 3 a 4 je uvedené, že: „Obžalovaná J. P. z trestných činov brania rukojemníka a pozbavenia osobnej slobody spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 234a ods. 1, 2 písm. a), § 232 ods. 1 Tr. zák. ... sa podľa § 226 písm. c) Tr. por. spod obžaloby oslobodzuje.“ Tento rozsudok však dodnes nie je právoplatný.

Z uvedeného vyplýva, že trestné konanie vedené od roku 1993 proti sťažovateľke nie je do dnešného dňa právoplatne ukončené a dodnes trvá už cca 12 rokov. Sťažovateľka nie je do dnešného dňa právoplatne oslobodená spod obžaloby napriek tomu, že vo veci sa od roku 1997 už žiadne úkony neuskutočňujú.

Dňa 14. 03. 2005 bola Okresnému súdu v Dunajskej Strede zaslaná v mene sťažovateľky Sťažnosť na prieťahy v trestnom konaní vedenom na OS v Dunajskej Strede pod spis. zn. 1 T 5/96, ktorá bola súdu doručená dňa 18. 03. 2005. Táto sťažnosť bola doplnená podaním zo dňa 15. 04. 2005.

Dňa 12. 05. 2005 Okresný súd v Dunajskej Strede zaslal J. P. odpoveď - Vybavenie sťažnosti na prieťahy v trestnom konaní sp. Zn. 1 T 5/96.»

Sťažovateľka sa na základe uvedených podstatných skutočností domáhala toho, aby ústavný súd vo veci rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 5/96 bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy. Ďalej navrhla, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v predmetnej veci bez zbytočných prieťahov a uložil mu povinnosť vyplatiť jej finančné zadosťučinenie vo výške 1 200 000 Sk a uhradiť trovy konania, ktoré jej vznikli v súvislosti s konaním pred ústavným súdom.

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd zastúpený jeho predsedníčkou JUDr. A. M., listom sp. zn. 1 SprR 237/06 z 15. júna 2006 a právny zástupca sťažovateľky stanoviskom k vyjadreniu okresného súdu listom z 28. júna 2006.

2.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení okrem popisu procesných úkonov vykonaných okresným súdom v predmetnom konaní uviedla:

„Na základe (...) rozboru veci som zistila, že do vynesenia rozsudku, t. j. do 05. 02. 1997 súd vo veci konal plynule bez zbytočných prietáhov.

Podľa môjho názoru vec sa stala zložitou po vrátení spisového materiálu z krajského súdu, nakoľko bolo potrebné vykonať opravu písomného vyhotovenia rozsudku. Vo veci je veľa účastníkov a stalo sa problematickou vyžiadať rozsudkov na opravu a následne aj doručenie opraveného rozsudku účastníkom, nakoľko niektorí účastníci výslovne ignorovali prevzatie súdnych zásielok.

Čo sa týka sťažovateľky J. P. podľa môjho názoru takisto má určitý podiel na doterajšom priebehu konania. Už aj skôr mohla oznámiť predsedovi súdu, že vo veci sa nekoná dostatočne rýchle a aj v jej prípade sa vyskytli problémy s vyžiadanim rozsudku na opravu a aj dorúčením opraveného rozsudku.

Oznamujem vám, že súhlasím s tým, aby Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti...“

2.2 Právny zástupca sťažovateľky vo svojom stanovisku k vyjadreniu okresného súdu uviedol:

«Okresný súd v Dunajskej Strede síce vydal opravné uznesenie, ale pôvodný rozsudok, za účelom vykonania opravy na ňom, bol vyžiadaný až 6 rokov po vydaní uznesenia o oprave.

To, že v trestnej veci vedenej na Okresnom súde v Dunajskej Strede došlo k prietahom v súdnom konaní potvrdzuje i Vybavenie sťažnosti na prietahy v trestnom konaní sp. zn. 1 T 5/96 zo dňa 12. 05. 2005, v ktorom predsedníčka okresného súdu uviedla: „V období od 15. 12. 1997 do 04. 08. 1999 sudca vo veci úkony vykonal iba ohľadne ďalších obžalovaných. Ohľadne Vás žiadne úkony vykonané neboli. V predmetnej veci

v období december 2003 a január 2004 Ministerstvo spravodlivosti SR vykonalo kontrolu a bolo ustálené, že sudca v období od 04. 08. 1999 do 20. 10. 2003 nevykonával žiaden úkon.“

Na základe uvedeného nie je preto možné stotožniť sa s názorom predsedníčky Okresného súdu v Dunajskej Strede uvedenom vo Vyjadrení, keď táto konštatuje, že: „Podľa môjho názoru vec sa stala zložitou po vrátení spisového materiálu z krajského súdu, nakoľko bolo potrebné vykonať opravu písomného vyhotovenia rozsudku. Vo veci je veľa účastníkov a stalo sa problematickou vyžiadať rozsudkov na opravu a následne aj doručenie opraveného rozsudku účastníkom, nakoľko niektorí účastníci výslovne ignorovali prevzatie súdnych zásielok.“

Je vylúčené, aby opravu písomného vyhotovenia súdneho rozhodnutia a s tým súvisiace úkony bolo možné považovať za zložitú vec. Malo by ísť o rutinnú činnosť súdu vykonávanú bez pochybenia a bez zbytočných prietáhov. Rovnako neobstojí vyhováranie sa na to, že niektorí účastníci ignorovali prevzatie zásielok. Súd má predsa viacero účinných možností, ako zásielky doručovať, napr. prostredníctvom polície, obce, resp. sám vlastnými prostriedkami.

Zdôrazňujem, že sťažovateľka nezanedbala žiadnu okolnosť a všetky povinnosti uložené jej súdom si splnila riadne a včas.

V tejto veci ďalej oznamujem, že (...) s upustením od ústneho pojednávania, nakoľko od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.»

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 1 T 5/96:

- 10. september 1993 – Okresná prokuratúra G. podala Okresnému súdu Galanta obžalobu na obvinených P. K. (ďalej len „obžalovaný v 1. rade“), Z. K. (ďalej len „obžalovaný v 2. rade“), J. L. (ďalej len „obžalovaný v 3. rade“), ml. N. L. (ďalej len „obžalovaný v 4. rade“), ml. F. M. (ďalej len „obžalovaný v 5. rade“; spolu ďalej len „obžalovaní“) a na sťažovateľku za trestný čin brania rukojemníka a pozbavenia osobnej slobody spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 234 ods. 1, ods. 2 písm. a) a § 232 ods. 1 Trestného zákona a iné;

- 9. marec 1994 – Okresný súd Galanta rozsudkom sp. zn. 3 T 108/93 uznal obžalovaných a sťažovateľku vinnými;

- 11. október 1994 – Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 2 To 289/94 zrušil rozsudok Okresného súdu Galanta vo výroku o treste u obžalovaného v 5. rade a uložil mu iný trest a zároveň zamietol odvolanie obžalovaných a sťažovateľky proti rozsudku Okresného súdu Galanta;

- 6. december 1995 – najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 8 Tz 186/95 na základe sťažnosti pre porušenie zákona podanej generálnym prokurátorom zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 To 289/94 z 11. októbra 1994, ako aj rozsudok Okresného súdu Galanta sp. zn. 3 T 108/93 z 9. marca 1994 a prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu prerokoval a rozhodol;

- 10. január 1996 – rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 8 Tz 186/95 zo 6. decembra 1995 bol doručený okresnému súdu;

- 19. január 1996 – okresný súd doručoval rozsudok najvyššieho súdu obžalovaným, sťažovateľke a ostatným oprávneným osobám;

- 9. február 1996 – okresný súd opätovne doručoval rozsudok najvyššieho súdu obžalovanému v 4. rade a poškodenému J. S. (ďalej len „poškodený“);

- 15. marec 1996 – okresný súd žiadal Okresné veliteľstvo Policajného zboru Slovenskej republiky (ďalej len „OV PZ“) G. o vypátranie pobytu poškodeného;

- 2. apríl 1996 – okresnému súdu bola doručená správa Obvodného oddelenia Policajného zboru Slovenskej republiky (ďalej len „OO PZ“) S. že poškodený sa zdržiava v meste M.;

- 8. máj 1996 – okresnému súdu bolo doručené dožiadanie Okresnej prokuratúry D. (ďalej len „okresná prokuratúra“), ktorým žiadala oznámenie dôvodu, pre ktorý dosiaľ nebolo nariadené pojednávanie;
- 24. máj 1996 – okresný súd požiadal OV PZ M. o vypátranie pobytu poškodeného;
- 27. jún 1996 – okresnému súdu bolo doručené oznámenie OV PZ M., že pobyt poškodeného nie je známy, napriek tomu, že sa v minulosti v M. zdržiaval;
- 17. september 1996 – okresnému súdu bolo doručené odvolanie splnomocnenia JUDr. E. Ž. sťažovateľkou zo 16. septembra 1996;
- 4. október 1996 – okresný súd nariadil pojednávanie na 5. november 1996;
- 11. október 1996 – okresnému súdu bolo doručené splnomocnenie, ktoré udelila sťažovateľka obhajcovi JUDr. M. B. dňa 1. októbra 1996;
- 15. október 1996 – okresnému súdu bolo doručené oznámenie JUDr. V. V., že obhajobu obžalovaného v 3. rade prevzala JUDr. Z. L.;
- 18. október 1996 – okresnému súdu bola doručená žiadosť obhajcu obžalovaného v 1. rade o zmenu termínu hlavného pojednávania z dôvodu, že v tento deň má pojednávanie v inej väzobnej veci vedenej Krajským súdom v Bratislave;
- 24. október 1996 – okresnému súdu bolo doručené splnomocnenie poškodeného, ktorým splnomocnil JUDr. E. V. na svoje zastupovanie v tomto trestnom konaní;
- 5. november 1996 – okresný súd odročil hlavné pojednávanie na 5. december 1996 z dôvodu neúčasti viacerých účastníkov konania, zároveň mu bolo doručené ospravedlnenie neúčasti zástupcu Okresného úradu Š.;
- 6. november 1996 – okresný súd predvolal účastníkov konania na pojednávanie 5. decembra 1996;
- 27. november 1996 – okresnému súdu bolo doručené ospravedlnenie obhajcu sťažovateľky z neúčasti na pojednávaní 5. decembra 1996 z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti;
- 2. december 1996 – okresnému súdu bolo doručené ospravedlnenie obhajcu obžalovaného v 5. rade z neúčasti na hlavnom pojednávaní 5. decembra 1996 z dôvodu práceneschopnosti a zároveň požiadal o odročenie pojednávania a zrušenie jeho ustanovenia;
- 10. január 1997 – okresný súd nariadil pojednávanie na 27. január 1997;
- 13. január 1997 – okresný súd ustanovil obžalovanému v 5. rade obhajcu JUDr. J. C. a obžalovanému v 4. rade obhajcu JUDr. L. P.;

- 23. január 1997 – okresnému súdu bolo doručené splnomocnenie Okresného úradu Š., ktorým splnomocnil Okresný úrad D., aby ho zastupoval v konaní pred okresným súdom v trestnej veci mladistvých obžalovaných v 4. a 5. rade;
- 21. január 1997 – uskutočnilo sa pojednávanie, na ktoré sa dostavili všetci obžalovaní, nedostavil sa poškodený, avšak dostavil sa jeho splnomocnenec; pojednávanie bolo po výsluchoch účastníkov konania a skončení dokazovania, ako aj po záverečných rečiach odročené na 5. február 1997;
- 5. február 1997 – na hlavnom pojednávaní bol vyhlásený rozsudok, ktorým boli obžalovaní uznaní vinnými a sťažovateľka bola oslobodená spod obžaloby;
- 17. apríl 1997 – okresný súd doručoval účastníkom konania rozsudok;
- 18. apríl 1997 – rozsudok bol doručený právnomu zástupcovi sťažovateľky;
- 24. apríl 1997 – okresná prokuratúra podala odvolanie proti rozsudku v časti týkajúcej sa oslobodenia sťažovateľky spod obžaloby a zároveň požiadala o zapožičanie spisu za účelom zdôvodnenia odvolania;
- 2. máj 1997 – rozsudok okresného súdu bol doručený sťažovateľke;
- 26. máj 1997 – okresnému súdu bolo doručené odôvodnenie podaného odvolania okresnou prokuratúrou proti rozsudku;
- 2. jún 1997 – Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) bolo doručené odvolanie okresnej prokuratúry proti rozsudku;
- 12. jún 1997 – okresnému súdu bol spis vrátený krajským súdom ako predčasne predložený, z dôvodu potreby vykonania opravy písomného vyhotovenia rozsudku, pretože toto nebolo v zhode s vyhláseným rozsudkom na hlavnom pojednávaní 5. februára 1997;
- 4. júl 1997 – okresný súd vydal uznesenie, ktorým opravil výrokovú časť rozsudku doplnením o výrok o oslobodení sťažovateľky spod obžaloby, toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 20. septembra 1997;
- 9. júl 1997 – okresný súd doručoval opravné uznesenie obžalovaným, okresnej prokuratúre a obhajcom (sťažovateľke nie);
- 28. júl 1997 – okresný súd doručoval opravné uznesenie sťažovateľke;
- 26. august 1997 – okresný súd doručoval sťažovateľke rozsudok a opravné uznesenie cestou OO PZ G.;

- 9. september 1997 – sťažovateľka oznámila okresnému súdu, že jej trvalé bydlisko sa nezmenilo a že zásielky nepreberala z dôvodu jej pobytu u príbuzných;
- 16. september 1997 – rozsudok a opravné uznesenie boli doručené sťažovateľke;
- 10. október 1997 – krajskému súdu bol doručený spis na rozhodnutie o odvolaní okresnej prokuratúry proti rozsudku okresného súdu;
- 17. október 1997 – krajský súd nariadil pod sp. zn. 2 To 383/97 verejné zasadnutie na 30. október 1997;
- 4. november 1997 – okresnému súdu bol spis vrátený krajským súdom ako predčasne predložený z dôvodu nevyznačenia právoplatnosti na opravnom uznesení;
- 6. november 1997 – okresný súd opätovne predložil krajskému súdu spis na rozhodnutie o odvolaní okresnej prokuratúry proti rozsudku;
- 18. november 1997 – krajský súd nariadil pod sp. zn. 2 To 421/97 verejné zasadnutie na 4. december 1997;
- 3. december 1997 – krajský súd zrušil termín verejného zasadnutia;
- 15. december 1997 – krajský súd vrátil spis okresnému súdu z dôvodu potreby vyžiadania odpisov rozsudkov od osôb, ktorým boli doručené a vykonať na vyhotovení rozsudku, ako aj odpisoch opravu;
- 24. jún 1999 – okresný súd vyžiadal odpisy registra trestov obžalovaných;
- 27. júl 1999 – okresný súd nariadil neverejné zasadnutie na 4. august 1999;
- 4. august 1999 – okresný súd na neverejnom zasadnutí uznesením odpustil obžalovaným trest (jednotlivé uznesenia nadobudli právoplatnosť 12. – 15. septembra 1999);
- 5. august 2003 – obhajca sťažovateľky žiadal okresný súd o odstránenie prietáhov v konaní z dôvodu, že mu dosiaľ nebolo oznámené v akom štádiu sa nachádza vec po podaní odvolania okresnou prokuratúrou proti rozsudku z 5. februára 1997;
- 20. november 2003 – okresný súd vyžiadal odpis registra trestov sťažovateľky, vydal príkaz na vypátranie pobytu sťažovateľky a poškodeného a vyžiadal rozsudky od účastníkov konania za účelom vykonania opravy (kancelárii došlo 21. októbra 2003);
- 27. november 2003 – obhajca sťažovateľky oznámil okresnému súdu, že rozsudok, o ktorý ho požiadal, nemá k dispozícii, disponuje iba opravným uznesením, usmernil však sťažovateľku, aby rozsudok okresnému súdu zaslala;
- 28. november 2003 – okresnému súdu bol doručený odpis registra trestov sťažovateľky;

- 26. november 2003 – sťažovateľka zaslala okresnému súdu rozsudok z 5. februára 1997, ako aj opravné uznesenie zo 4. júla 1997 (okresnému súdu boli rozhodnutia doručené 2. decembra 2003);
- 17. december 2003 – okresný súd vydal kancelárii pokyn, aby spis predložili krajskému súdu na rozhodnutie proti odvolaniu okresnej prokuratúry (vypravené 20. januára 2004);
- 22. december 2003 – OO PZ S. oznámilo okresnému súdu, že pobyt poškodeného sa nepodarilo zistiť;
- 5. február 2004 – krajskému súdu bolo doručené odvolanie okresnej prokuratúry proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 1 T 5/96-140 z 5. februára 1997 (v časti oslobodenia sťažovateľky spod obžaloby), krajský súd prijal návrh na začatie konania pod sp. zn. 3 To 20/2004;
- 9. február 2004 – krajský súd vrátil okresnému súdu spis sp. zn. 1 T 5/96 ako predčasne predložený s uvedením: *„Zároveň Vás upozorňujem, že postup predsedu senátu JUDr. L. P. hodnotím ako úmyselný prierah v konaní, nakoľko vyhotovenie rozsudku sp. zn. 1 T 5/96 zo dňa 5. 2. 1997 nebolo v zhode s rozsudkom vyhláseným (vo výroku chýbala oslobodzujúca časť ohľadne obž. J. P.), a preto bol spis vrátený ako predčasne predložený dňa 16. 6. 1997 na opravu rozsudku. Aj napriek tomu, že predseda senátu vyhotovil opravné uznesenie, nepostupoval ďalej podľa ust. § 131 ods. 2 až ods. 4 Tr. por. a spis opäť predložil na rozhodnutie o odvolaní okresnej prokurátorky. Vzhľadom k tomu bol spis opäť vrátený dňa 29. 10. 1997 a znovu dňa 10. 12. 1997 pre rovnaké pochybenie. Spis bol predložený opätovne tunajšiemu krajskému súdu až dňa 5. 2. 2004 avšak na rozsudkoch nebola znova vykonaná oprava ani vyznačená právoplatnosť ohľadne ostatných obžalovaných. Krajský súd preto nemôže o odvolaní Okresnej prokurátorky v D. stále rozhodnúť. Žiadam Vás preto o urýchlené zjednanie nápravy“;*
- 20. júl 2004 – okresný súd doručoval rozsudok sp. zn. 1 T 5/96 po vykonaných opravách (sťažovateľke bolo doručené toto rozhodnutie až 1. decembra 2004);
- 4. august 2004 – okresný súd žiadal OO PZ Š. o doručenie uznesenia obžalovanému v 5. rade, zároveň uznesením ustanovil opatrovníka poškodenému z dôvodu, že tento sa nezdržiava v mieste svojho trvalého bydliska, jeho pobyt nie je známy a nepreberá poštové zásielky;

- 25. august 2004 – okresný súd zisťoval adresu obžalovaného v 5. rade prostredníctvom jeho rodičov a zároveň doručoval rozsudok sťažovateľke;
- 27. august 2004 – okresnému súdu bolo doručené oznámenie OO PZ Š., že obžalovanému v 5. rade sa nepodarilo zásielku doručiť napriek tomu, že sa v mieste trvalého bydliska zdržiava;
- 30. september 2004 – okresný súd doručoval rozsudok sťažovateľke prostredníctvom Mestskej polície P. a obžalovanému v 5. rade prostredníctvom OO PZ Š.;
- 22. október 2004 – okresný súd doručoval rozsudok sťažovateľke cestou OO PZ P., okresnému súdu bola doručená odpoveď Mestskej polície P., že sťažovateľke sa nepodarilo doručiť rozsudok, pretože na ním uvedenej adrese nebýva, okresný súd žiadal Okresné riaditeľstvo Policajného zboru (ďalej len „OR PZ“) G. o vypátranie pobytu sťažovateľky;
- 27. október 2004 – okresnému súdu bola doručená odpoveď OO PZ Š., že sa nepodarilo doručiť zásielku obžalovanému v 5. rade;
- 10. november 2004 – okresnému súdu bola doručená správa OR PZ G. o vypátraní pobytu sťažovateľky (G.);
- 11. november 2004 – okresný súd žiadal OO PZ Š. o doručenie rozsudku sťažovateľke;
- 1. december 2004 – sťažovateľke bol doručený rozsudok cestou OO PZ Š.;
- 9. december 2004 – okresnému súdu bola doručená odpoveď OO PZ Š. o doručení rozsudku sťažovateľke;
- 15. december 2004 – krajskému súdu bolo doručené odvolanie okresnej prokuratúry proti rozsudku okresného súdu z 5. februára 1997 (v časti oslobodenia sťažovateľky spod obžaloby), krajský súd prijal návrh na konanie pod sp. zn. 3 To 149/2004;
- 25. január 2005 – krajský súd vrátil spis okresnému súdu ako predčasne predložený (okresnému súdu doručený 31. januára 2005);
- 10. máj 2005 – okresný súd žiadal o odpisy rozsudkov obžalovaných a poškodeného v zmysle pokynov krajského súdu;
- 17. máj 2005 – okresnému súdu bola doručená odpoveď splnomocneného zástupcu poškodeného, že požadovaný rozsudok sa u neho nenachádza, odovzdal ho poškodenému;
- 18. máj 2005 – okresnému súdu bol doručený rozsudok od obžalovaného v 1. rade;
- 23. máj 2005 – okresnému súdu bol doručený rozsudok od splnomocneného zástupcu poškodeného;

- 2. jún 2005 – okresnému súdu bol doručený rozsudok od obžalovaného v 5. rade;
- 10. jún 2005 – okresnému súdu bol doručený rozsudok od obžalovaného v 2. rade;
- 27. jún 2005 – okresný súd žiadal sťažovateľku, obžalovaných v 3. a 4. rade, poškodeného, obhajcov obžalovaných a Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Š. (ďalej len „úrad práce“) o doručenie rozsudku okresnému súdu za účelom vykonania opravy;
- 22. júl 2005 – okresný súd opätovne žiadal o doručenie rozsudku od obžalovaných v 3. a 4. rade, obhajcov a okresnej prokuratúry;
- 4. august 2005 - okresnému súdu bolo doručené oznámenie okresnej prokuratúry, že rozsudok nemôže predložiť z dôvodu jeho pripojenia k materiálu odstúpeného Krajskej prokuratúre v T. (ďalej len „krajská prokuratúra“);
- 5. august 2005 – obžalovaní v 3. a 4. rade oznámili okresnému súdu, že požadované rozsudky zaslali už 20. mája 2005;
- 16. august 2005 – okresnému súdu bol doručený rozsudok od obhajcu obžalovaného v 5. rade;
- 30. august 2005 – okresný súd opätovne žiadal o doručenie rozsudkov od obhajcu obžalovaného v 1. rade, od rodičov obžalovaného v 5. rade a od sťažovateľky;
- 9. september 2005 – okresnému súdu bol doručený rozsudok od sťažovateľky;
- 23. september 2005 – okresnému súdu bol doručený rozsudok od obhajkyne obžalovaného v 3. rade;
- 29. september 2005 – okresný súd žiadal o zaslanie rozsudku z 5. februára 1997 krajskú prokuratúru a obhajcu obžalovaného v 1. rade;
- 17. október 2005 – okresnému súdu bol doručený rozsudok z krajskej prokuratúry;
- 26. október 2005 – okresný súd doručoval rozsudok s vykonanou opravou všetkým oprávneným osobám;
- 7. november 2005 – obhajca sťažovateľky žiadal o zaslanie rozsudku s vyznačenou právoplatnosťou;
- 11. november 2005 – vedúca trestnej kancelárie z pokynu predsedníčky okresného súdu oznámila obhajcovi sťažovateľky, že opravený rozsudok bol všetkým účastníkom konania rozposlaný 7. novembra 2005;

- 19. január 2006 – okresný súd opätovne doručoval rozsudok obžalovanému v 2. rade, obhajcovi obžalovaného v 1. rade a rodičom obžalovaného v 5. rade (vypravené 23. januára 2006);
- 17. február 2006 – okresný súd opätovne doručoval rozsudok rodičom obžalovaného v 5. rade cestou OO PZ Š. (vypravené 3. marca 2006);
- 27. apríl 2006 – okresný súd doručoval rozsudok rodičom obžalovaného v 5. rade cestou Obecného úradu S.;
- 2. máj 2006 – rozsudok bol doručený rodičom obžalovaného v 5. rade;
- 19. júl 2006 – spis bol predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

V súdnom spise sa nachádzajú priebežné správy sp. zn. 1 T 5/96:

- 29. september 2005 – dňa 23. septembra 2005 doručila obhajkyňa obžalovaného v 3. rade vyžiadany rozsudok, dňa 29. septembra 2005 boli opätovne vyžiadané rozsudky za účelom vyznačenia opravy od obhajcu obžalovaného v 1. rade a z krajskej prokuratúry, pretože podľa oznámenia okresnej prokuratúry uvedený rozsudok spolu s odvolacími pomôckami zaslali krajskej prokuratúre ešte 22. mája 1997;
- 14. október 2005 – dňa 3. októbra 2005 prevzal obhajca obžalovaného v 1. rade prípis, ktorým ho okresný súd vyzval na doručenie rozsudku za účelom vyznačenia opravy, vyžiadany rozsudok dosiaľ nepredložil ani obhajca obžalovaného v 1. rade ani krajská prokuratúra, odkiaľ bol rozsudok žiadaný;
- 26. október 2005 – obhajca obžalovaného v 1. rade stále nedoručil rozsudok za účelom vyznačenia opravy, krajská prokuratúra vyžiadany rozsudok doručila;
- 3. november 2005 – obhajca obžalovaného v 1. rade stále nedoručil vyžiadany rozsudok za účelom vyznačenia opravy;
- 14. november 2005 – dňa 7. novembra 2005 boli rozoslané opravené rozsudky všetkým účastníkom konania okrem obhajcu obžalovaného v 1. rade, ktorý vyžiadany rozsudok stále nedoručil a na prípisy nereagoval;
- 28. november 2005 – opravené rozsudky neprevzali – obžalovaní v 2. a 3. rade, rodičia obžalovaného v 5. rade (dvakrát odmietli prevziať zásielku) a rodičia obžalovaného v 4. rade.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet

a právoplatne nerozhodli (napr. I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (napr. II. ÚS 21/01).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 5/96 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet konania (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľku (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd zo skutočností uvádzaných okresným súdom a ani z obsahu spisu nezistil takú okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver o takej právnej zložitosti posudzovanej veci, ktorá by mohla negatívne ovplyvniť jej doterajší priebeh, no najmä doterajšiu dĺžku konania. Čo sa týka faktickej zložitosti veci, doručovanie opraveného rozsudku účastníkom, vzhľadom na ich počet a okolnosti danej veci, môže predstavovať určitý stupeň zložitosti. Doterajší zdĺhavý priebeh napadnutého konania však ústavný súd nemôže pripísať iba na vrub faktickej náročnosti doručovania a vyžiadania písomností v tejto záležitosti.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci treba konštatovať, že na celkovej dĺžke konania mala určitý podiel aj sťažovateľka, tak ako to uviedla aj predsedníčka okresného súdu. Sťažovateľka z dôvodu pobytu u príbuzných a zmeny miesta bydliska, ktoré nenahlásila okresnému súdu,

nepreberala písomné zásielky doručované okresným súdom, napr. 28. júla 1998, 20. novembra 2003, a tieto museli byť doručované cestou OOPZ. Zásielku z 20. júla 2004 sa jej podarilo doručiť až po takmer 4 mesiacoch (pozri bod II. tohoto nálezu). V danom prípade však podiel sťažovateľky na vzniknutých prieťahoch podľa názoru ústavného súdu neospravedlňuje neúmerne dlho trvajúce konanie okresného súdu. Na uvedené správanie sťažovateľky ústavný súd nemohol neprihliadnúť pri určení výšky primeraného finančného zadost'učinenia v tejto veci.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a konštatuje, že okresný súd bol v danej veci opakovane dlhodobo nečinný, a to v etape konania po vydaní rozsudku vo veci samej, konkrétne od 15. decembra 1997 do 24. júna 1999 (18 mesiacov) a od 4. augusta 1999 do 20. novembra 2003 (51 mesiacov). Uvedená nečinnosť nie je ničím ospravedlniteľná, pretože 69 mesiacov okresný súd nevykonával vo veci úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Uvedené obdobia nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prieťahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné, pretože k uvedeným zbytočným prieťahom nedošlo v dôsledku zložitosti veci a v podstate ani správania sťažovateľky, ale predovšetkým v dôsledku postupu okresného súdu. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Keďže vo veci bolo okresným súdom vydané konečné rozhodnutie – rozsudok sp. zn. 1 T 5/96 z 5. februára 1997 a podľa zistenia ústavného súdu bol spisový materiál 19. júla 2006 predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní okresnej prokuratúry

proti rozsudku, neprichádzalo do úvahy, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde, vo veci konať bez zbytočných priet'ahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka sa domáhala priznania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 1 200 000 Sk, ktoré odôvodnila pretrvávajúcou právnou neistotou. V dôsledku dlhotrvajúceho trestného konania došlo podľa jej tvrdenia k zhoršeniu jej zdravotného stavu, k zhoršeniu rodinných pomerov, k strate pôvodného a nemožnosti získania nového zamestnania, k strate známych a k jej odsúdeniu okolím.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je pre sťažovateľku dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím čiastočne aj na jej podiel na dĺžke napadnutého konania, považuje za primerané vo výške 100 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde, ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (príprava a prevzatie zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti z 22. júna 2005 a podanie písomného stanoviska k vyjadreniu okresného súdu z 28. júna 2006). Za dva úkony vykonané v roku 2005 patrí odmena dvakrát po 2 501 Sk a režijný paušál dvakrát po 150 Sk a za jeden úkon, ktorý bol vykonaný v roku 2006, patrí odmena v sume 2 730 Sk a režijný paušál k tomuto úkonu v sume 164 Sk (§ 1 ods. 3, § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov). Celkové trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú v danom prípade sumu 8 196 Sk, ku ktorej bolo treba pripočítať 19 % DPH, teda sumu 1557,24 Sk (pretože právny zástupca sťažovateľky je platcom DPH, o čom predložil potvrdenie), t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú celkove zaokrúhlene sumu 9 753 Sk.

Z uvedených dôvodov ústavný súd o trovách konania rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2006